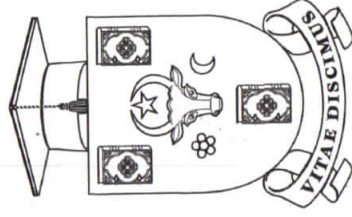

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII AL
REPUBLICII MOLDOVA
UNIVERSITATEA DE STAT
DIN MOLDOVA

MD-2009, mun. Chișinău
str. A.Mateevici 60
tel.: (+373) 22244821, fax: 22244248
www.usm.md, email: rector@usm.md

MINISTRY OF EDUCATION AND
RESEARCH OF
THE REPUBLIC OF MOLDOVA
MOLDOVA STATE UNIVERSITY
MD-2009, Chisinau
A.Mateevici str. 60
phone: (+373) 22244821, fax: 22244248
www.usm.md, email: rector@usm.md

CONSILIUL ȘTIINȚIFIC al USM

01/3208
06.12.24

EXTRAS

din proces-verbal nr.2
al ședinței din 05 decembrie 2024
a Consiliului Științific al Universității de Stat din Moldova

Au fost prezenți: 14 membri din 15

Obiect de referință:

*Aprobarea rapoartelor științifice anuale
ale proiectelor pentru tineri cercetători*

Ca urmare a prezentării publice se aprobă rezultatele științifice anuale (2024), obținute în cadrul proiectului pentru tineri cercetători **Procese social-economice și politice în Basarabia sub dominație țaristă (1812-1917)**, cu cifrul 24.80012.0807.10TC, conducător de proiect **Cristina GHERASIM**.

**Președintele Consiliului Științific
profesor universitar**

Georgeta Stepanov

Secretar al ședinței

Lilia Spînu

RECEPȚIONAT

Agenția Națională pentru Cercetare
și Dezvoltare _____

_____ 2024

AVIZAT

Secția AȘM _____

_____ 2024

RAPORT ȘTIINȚIFIC ANUAL 2024

privind implementarea proiectului din cadrul concursului
proiecte pentru tineri cercetători

Proiectul Procese social-economice și politice în Basarabia sub dominație țaristă (1812-1917)

Cifrul proiectului 24.80012.0807.10TC

Prioritatea strategică Provocări societale

Rectorul

Igor ȘAROV

(numele, prenumele)

(semnătura)

Președintele Consiliului Științific

Georgeta STEPANOV

(numele, prenumele)

(semnătura)

Conducătorul proiectului

Cristina GHERASIM

(numele, prenumele)

(semnătura)

Chișinău 2024

CUPRINS:

1. Scopul etapei 2024
2. Obiectivele etapei 2024
3. Acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivelor etapei 2024
4. Acțiunile realizate pentru atingerea scopului și obiectivelor etapei 2024
5. Rezultatele obținute
6. Diseminarea rezultatelor la foruri științifice
7. Impactul științific, social și/sau economic al rezultatelor științifice obținute în cadrul proiectului 2024
8. Colaborare la nivel național în cadrul implementării proiectului 2024
9. Colaborare la nivel internațional în cadrul implementării proiectului 2024
10. Dificultăți în realizarea proiectului: financiare, organizatorice, legate de resursele umane
11. Recomandări, propuneri
12. Lista lucrărilor științifice, științifico-metodice și didactice publicate în anul 2024 (Anexa 1)
13. Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect 2024 în limba română și în limba engleză (Anexa 2)
14. Executarea devizului de cheltuieli din contractul de finanțare pentru anul 2024 (Anexa 3)
15. Componenta echipei conform contractului de finanțare pentru anul 2024 (Anexa 4)

1. Scopul etapei 2024 conform proiectului depus la concurs

Cercetarea istoriografiei și identificarea surselor de studiere (documentelor inedite de arhivă) privind procesele social-economice și politice din Basarabia sub dominație țaristă (1812-1917)

2. Obiectivele etapei 2024

1. Analizarea istoriografiei privind procesele social-economice și politice din Basarabia țaristă;
2. Identificarea și valorificarea documentelor inedite de arhivă referitoare la procesele social-economice, politice, inclusiv aplicarea reformelor burgheze din anii 1861-1874 în Basarabia și consecințelor lor;
3. Diseminarea primelor rezultate în cadrul manifestărilor științifice naționale și internaționale.

3. Acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivelor etapei 2024

1. Cercetarea literaturii de specialitate privind procesele social-economice și politice în Basarabia sub dominație țaristă;
2. Lucrul în arhivele (documente inedite) și bibliotecile (Carte rară, BNRM) din Chișinău, precum și la Arhivele Naționale ale României de la București
3. Elaborarea conceptului lucrării: *Procesele social-economice și politice în Basarabia sub dominație țaristă: studii și documente*;
4. Participarea la manifestatii științifice pentru a prezenta primele rezultate ale investigațiilor efectuate

4. Acțiunile realizate pentru atingerea scopului și obiectivelor etapei 2024

1. Cercetarea istoriografiei problemei (modernă și contemporană (interbelică, postbelică, actuală)) privind procesele social-economice desfășurate în perioada reformelor liberale din anii 60-70 ai secolului al XIX-lea.
2. Cercetarea istoriografiei problemei privind procesele social-economice și politice în sudul Basarabiei în cadrul Principatului Moldova/ României între anii 1856-1876.
3. Cercetarea documentelor publicate, în special – Colecția Completă de Legi ale Imperiului Rus și a presei timpului (publicațiile din Basarabia, Imperiul Rus, România, Franța, Marea Britanie).
4. Identificarea, fotocopierea și începutul sistematizării documentelor referitoare la reformele liberale din Basarabia, în special la aplicarea reformei agrare în Basarabia – Fondul 8 - *Oficiul gubernial al afacerilor țărănești din Basarabia (1868-1892)*, Agenția Națională a Arhivelor, Direcția Generală a Arhivelor, Republica Moldova
5. Identificarea, fotocopierea și începutul sistematizării documentelor referitoare la procesele social-economice și politice desfășurate în sudul Basarabiei în cadrul Principatului Moldova/ România, prin studierea Fondurilor *Casa Regala, Colecția Microfilme Austria, Franța, Marea Britanie, Fondul Parlament, Fondul Instrucțiunii Publice etc.* în cadrul Arhivelor Naționale ale României, București, România.
6. Cercetarea la Biblioteca Națională a României a fondurilor personale ale lui Ion Brătianu, Mihail Brătianu, Fondul Saint-Georges pentru a identifica documente referitoare la aspectele politico-diplomatic, economic, social, cultural din sudul Basarabiei între anii 1856-1878.

7. Elaborarea conceptului lucrării: *Procesele social-economice și politice în Basarabia sub dominație țaristă: studii și documente*, în urma realizării unei analize generale a materialului identificat și a discuțiilor în cadrul ședințelor membrilor proiectului.

8. Diseminarea primelor rezultate obținute în cadrul manifestărilor științifice naționale și internaționale.

5. Rezultatele obținute

Rezultatele științifice obținute în cadrul activităților enumerate în prezentul raport corespund sarcinilor și obiectivelor trasate în cadrul proiectului „*Procese social-economice și politice în Basarabia sub dominație țaristă (1812-1917)*”.

În vederea realizării primei etape prevăzută în Planul de realizare *Demararea proiectului de cercetare prin studierea istoriografiei problemei. Identificarea principalelor surse inedite depozitate în fondurile arhivistice din țară și de peste hotare*, întreagă echipă a realizat acțiuni de analiză, cercetare, comparare, identificare și valorificarea istoriografiei și surselor inedite de arhivă cu privire la procesele social-economice și politice în Basarabia sub dominația țaristă.

Un prim rezultat obținut a fost analiza literaturii de specialitate privind procesele social-economice și politice din Basarabia sub dominație țaristă. Analiza acestora ne-a permis să constatăm că probleme care lipsesc în istoriografie sau/ și sunt abordate tangențial și rezumativ sunt procesele social-economice desfășurate în Basarabia între anii 1856-1878, și anume reformele liberale desfășurate în anii '60-'70 ai secolului al XIX-lea (istoricii Zamfir Arbore, Ștefan Ciobanu, Petru Cazacu, Ion Nistor, Alexandru Boldur, Ia. Grosul, Ia. Budac, Valentin Tomuleț, Sergiu Cornea, Ludmila Coadă etc.) și procesele social-economice și politice din sudul Basarabiei care a fost retrocedat Principatului Moldovei în conformitate cu prevederile Tratatului de Pace de la Paris. Drept rezultat al analizei istoriografice a acestor probleme au fost elaborate două comunicări care au fost prezentate în cadrul *Conferinței științifice naționale cu participare internațională „Probleme sensibile și controversate ale societății contemporane”* desfășurată la Chișinău pe 25-26 octombrie 2024. Ulterior, au fost elaborate două studii în care se analizează istoriografia problemei (modernă și contemporană (interbelică, postbelică, actuală)), care au fost expediate spre publicare în volumul de materiale ale aceleiași conferințe.

Un alt rezultat este identificarea, fotocopierea și dactilografarea documentelor inedite din Agenția Națională a Arhivelor, Direcția Generală a Arhivelor, și anume:

- Fondul 2 – *Cancelaria guvernatorului Basarabiei (1810-1917)* – și anume, dosarele referitoare la problemele: dispozițiile guvernatorului general al Novorosiei și ale guvernatorului Basarabiei cu privire la suspendarea instituțiilor rusești în partea de Sud a Basarabiei, cu privire la suspendarea Consiliului regional și modificarea denumirii regiunii în gubernie (1868, 1869), cu privire la redenumirea județului Iași în județul Bălți (1886, 1887); Corespondența cu privire la convenția încheiată cu guvernul Principatului Moldovei despre extrădarea reciprocă a țăranilor iobagi și dezertorilor fugari (1860), cu privire la recensământul țăranilor (1861) și împrăștierea țăranilor cu pământul statului.
- Fondul 8 – *Oficiul gubernial al afacerilor țărănești din Basarabia (1868-1892)*, inventarul 1 și 2 etc. Aceste documente includ informații privind: procese-verbale ale ședințelor Oficiului gubernial pentru problemele țărănești (1868-1892); dosare cu privire la desfășurarea în gubernia

Basarabia a reformei din 1868; corespondența cu intermediarii de pace cu privire la prezentarea datelor despre suprafețele de pământ date în folosință țăranilor; cu privire la întocmirea actelor oficiale statutare pentru pământul repartizat, stabilirea mărimii loturilor de pământ, drepturile țăranilor asupra loturilor de pământ care li s-au repartizat, examinarea reclamațiilor țăranilor în privința persecutărilor de către moșieri; dosare cu privire la examinarea petițiilor țăranilor în vederea împrăștiării lor cu pământ; răscumpărarea loturilor de pământ de către aceștia; date cu privire la revoltele țărănești din satele Basarabiei în legătură cu repartizarea loturilor; date, bulletine despre suprafața și structura domeniilor moșierești, ale mănăstirilor și răzeșilor, ale micilor moșii din județele guberniei Băsarabia etc. Studiarea acestor documente ne permite să constatăm că una din cele mai importante reforme din Basarabia a fost cea agrară, aplicată etapizat, după cum urmează: 1861, 1868, 1869 și 1871. Principala etapă a fost totuși aplicarea Regulamentului din 1868, care avea la bază principiile generale ale Regulamentului din 19 februarie 1861, dar reflecta un șir de particularități locale. Totodată, documentele identificate ne permite să conchidem apariția mai multor probleme în procesul de aplicare a reformelor și anume: atitudinea moșierilor, sau depunerea a moșiei ca gaj de către proprietar, procesul de acordare a loturilor de pământ (crearea obștilor sătești), procesul de răscumpărare etc. Acesta a abordat mai mult problema privind împrăștierea țăranilor cu pământ, stabilirea impozitelor și procedura de răscumpărare.

Totodată, în cadrul proiectului au fost realizate două deplasări la Arhivele Naționale ale României (București). În perioada 27 octombrie – 03 noiembrie 2024 și 23-29 noiembrie 2024 au fost efectuate vizite de documentare la Arhivele Naționale ale României și Biblioteca Națională de la București. La Arhivele Naționale ale României au fost cercetate o serie de fonduri importante, cum ar fi *Casa Regala, Colecția Microfilme Austria, Franța, Marea Britanie, Fondul Parlament, Fondul Instrucțiunii Publice*. Iar la Biblioteca Națională au fost cercetate colecțiile personale lui *Ion Brătianu, Mihail Brătianu*, precum și *Fondul Saint-Georges*. Drept rezultat al acestor cercetări au fost identificarea și fotocopierea documentelor care se referă la procesele politico-diplomatice, economice, sociale și culturale desfășurate în sudul Basarabia (cele trei județe retrocedate Principatului Moldova în anul 1856 prin prevederile Tratatului de Pace de Paris) aflate în componența Moldovei/României, între anii 1856-1878. De asemenea a fost cercetată și presa vremii și modul de interpretare a unor evenimente care s-au desfășurat în sudul Baarabiei. Pe lângă faptul că, documentele identificate și fotocopiate se referă la procesele social-economice și politice din sudul Basarabiei aflat în componența Principatului Moldova/ României între 1856-1878, acestea reflect și procesele istorice și economice legate de Basarabia, incluzând corespondențe oficiale, rapoarte economice și politice, precum și date despre tranzacții și reglementări bancare din secolul XIX și începutul secolului XX. Documentele selectate furnizează informații valoroase despre relațiile economice și bancare ale regiunii în această perioadă și contextul lor politic.

Un alt rezultat a fost elaborarea conceptului preliminar al lucrării *Procesele social-economice și politice în Basarabia sub dominație țaristă: studii și documente*, fiind stabilite aproximativ părțile: capitolele/ studiile care le va include și respectiv, documentele necesare de identificat în fondurile de arhivă din țară și de peste hotare. Și anume: *Partea I* va include studii și documente referitoare la procesele social-economice și politice din Basarabia în anii 1856-1878, accentul fiind plasat pe reformele liberale din anii 60-70: reforma țărănească, cea a zemstvelor și judiciară –

aplicate cu întârziere în Basarabia, precum și, desființarea pedepsei corporale (1863), ca o reformă a dreptului penal, noua organizare a orașelor (1870) și serviciul militar obligator pentru toți (1874) - introduse în Basarabia simultan cu promulgarea în guberniile ruse; *Partea II* va include studii și documente referitoare la evoluția sudului Basarabiei în componența Principatului Moldovei/ între anii 1856-1878, fiind abordate procesele politice, diplomatice, social-economice și culturale desfășurate în cele trei județe din sudul Basarabiei retrocedate Principatului.

Totodată, în cadrul proiectului au fost realizate unele cercetări privind impactul dominației țariste asupra diverse domenii, spre exemplu:

- evoluția proprietății nobilimii basarabene între 1812-1917, prin politica aplicată de administrația țaristă, acordarea pământurilor alogenilor, falimentul unor mari proprietari de pământ etc.;

- mecanismele aplicării reformei agrare în Basarabia din anul 1868, și anume, esența aplicării reformei: împrumutarea țăranilor cu pământ, stabilirea impozitelor și procedura de răscumpărare. Dreptul de proprietate îl aveau țăranii căsătoriți și burlacii, care la momentul publicării Regulamentului dețineau terenuri arabile. Suprafața lotului de împrumutare a variat între 8 și 13,5 desetine, sau, în medie, țăranii au primit câte 7,39 desetine. Mărimea lotului depindea de așezarea geografică și fertilitatea solului. Pentru județele Hotin, Soroca, Chișinău și Bender au fost stabilite două categorii de loturi, iar pentru județele Iași, Orhei și Akkerman - o singură categorie. Cele mai mari loturi de pământ au primit țăranii din județul Bender - 10,5-11,5 desetine și din județul Akkerman - 13,5 desetine, iar cele mai mici loturi (8-8,5 desetine) - țăranii din județul Hotin. În momentul în care țăranii obțineau pământul, aceștia obțineau un act statutar de împrumutare. O altă constatare este că pentru aplicarea reformei agrare s-a realizat instituirea mai multor instituții și funcții administrative: *Administrația regională privind problemele sâtenilor din Basarabia*, funcția de *conciliator în litigii funciare*, care avea responsabilitatea de a controla modul în care se încheiau contractele de transferare a pământului către țărani, iar pentru reglementarea litigiilor apărute în procesul aplicării reformei agrare au fost instituite Judecătoriile de Pace.

- problema basarabeană în relațiile internaționale și situația sudului Basarabiei în presa locală și străină (România, Imperiul Rus, Marea Britanie, Franța etc.).

- influența legislației țariste asupra fondului forestier, inclusive a Legii Silvice în 1881, care a avut un impact semnificativ în promovarea practicilor moderne de silvicultură și amenajarea sustenabilă a pădurilor în regiunea Basarabia.

- Desfășurarea comerțului dintre Basarabia și statele vecine, prin cercetarea drumurilor comerciale și vămilor în comerțul basarabean cu Imperiul Austriac.

Rezultatele cercetărilor respective s-au materializat în prezentarea, analiza și diseminarea investigațiilor în cadrul manifestărilor științifice naționale și internaționale. Astfel, cei 4 tineri cercetători au participat cu rapoarte la: 7 manifestări științifice, inclusiv 4 conferințe internaționale (2 peste hotare și 2 în Republica Moldova), 3 conferințe naționale cu participare internațională.

Rezultatele cercetării au fost diseminate și în formă de publicații - 3, inclusiv un articol în materialele conferințelor internaționale și două teze ale comunicărilor în cadrul conferințelor.

Totodată, unele rezultate obținute în cadrul proiectelor au fost utilizate și prezentate în cadrul programului de formare continuă a cadrelor didactice de la disciplina istoria românilor și universală, desfășurate în cadrul Centrului de Resurse pentru Formarea Continuă, Universitatea de Stat din

Moldova, în data de 11 octombrie 2024 și 21 noiembrie 2024 din municipiile și raioanele: Chișinău, Bălți, Orhei, Ungheni, Drochia, Hîncești, Căușeni, Fălești, Ștefan Vodă, Singerei etc.

6. Diseminarea rezultatelor la foruri științifice

1. GHERASIM, C. Evoluția proprietății funciare a nobilimii basarabene sub regim de dominație țarist (1812-1917). Conferința „Stăpânirea în istoria dreptului românesc. Continuitate și schimbare în practicile socio-juridice și în formele discursive privind proprietatea. București, România, 17-18 octombrie 2024.
2. FRANGOPOL, C. Legislația țaristă privind administrarea fondului forestier din Basarabia sub dominație rusească (1812–1917). Conferința științifică internațională „Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății de mâine”, Chișinău, 19-20 septembrie 2024.
3. FRANGOPOL, C.. Politica forestieră a Imperiului Rus în Basarabia: o analiză a perioadei 1812-1917. Congresul Național al Istoricilor Români, Chișinău-Suceava, ediția a IV-a, 27-31 august 2024
4. GHERASIM, C. Reformele liberale din Basarabia în anii '60-'70 ai secolului al XIX-lea: istoriografie și surse de cercetare. Conferința științifică națională cu participare internațională „Probleme sensibile și controversate ale societății contemporane”, Chișinău, 25-26 octombrie 2024.
5. SCLIFOS, E.-T. Sudul Basarabiei în componența Principatului Moldovei/României în anii 1857-1878 în istoriografia românească. Conferința științifică națională cu participare internațională „Probleme sensibile și controversate ale societății contemporane”, Chișinău, 25-26 octombrie 2024.
6. FRANGOPOL, C. Impactul politicilor imperiale asupra ecosistemelor locale în perioada 1812-1917. Conferința științifică a Muzeului Național de Istorie a Moldovei, Chișinău, 24-25 octombrie 2024
7. GUȚU, A. Drumuri comerciale și vămi în comerțul Basarabiei cu Imperiul Austriac, Conferința științifică națională cu participare internațională „Probleme sensibile și controversate ale societății contemporane”, Chișinău, 25-26 octombrie 2024.
8. **Impactul științific, social și/sau economic al rezultatelor științifice obținute în cadrul proiectului (obligatoriu)**
Rezultatele științifice obținute în anul 2024 (15 iulie-31 decembrie) în cadrul proiectului au un impact major deoarece au fost identificate noi documente inedite și articole din presa timpului în cadrul foderile depozitate la Agenția Națională a Arhivelor din Republica Moldova și Arhivele Naționale ale României cu referire la procesele social-economice și politice (în special, reformele liberale din anii 60-70 ai secolului al XIX-lea și evoluția sudului Basarabiei între anii 1856-1878). Importanța acestor realizări rezidă și în faptul că sursele identificate, comunicările științifice și articole științifice vor fi utile cercetărilor interesate de evoluția politică, social-economică, culturală și chestiunea basarabeană în relațiile internaționale în sec. XIX, precum și studenților, masteranzilor, doctoranzilor și celor pasionați de istorie.

9. **Colaborare la nivel național** în cadrul implementării proiectului (opțional):

În scopul realizării scopului și obiectivelor proiectului, membrii echipei de cercetare colaborează cu colegii-istorici, arhiviști, bibliotecari, muzeografi care cercetează tematici similare sau conexe, de la Institutul de Istorie al USM, Facultatea de Istorie și Filozofie, Agenția Națională a Arhivelor etc.

10. **Colaborare la nivel internațional** în cadrul implementării proiectului (opțional)

În scopul realizării scopului și obiectivelor proiectului, membrii echipei de cercetare colaborează cu colegii-istorici, arhiviști, bibliotecari, muzeografi care cercetează tematici similare sau conexe de la Facultatea de Istorie a Universității din București, Facultatea de Istorie a Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Facultatea de Istorie, Geografie și Științe Sociale a Universității „Ștefan cel Mare Suceava”, Arhivele Naționale ale României.

Colaborarea s-a materializat prin:

1. participarea cercetătorilor din proiect la conferințele organizate de partenerii enumerați;
2. prin acordarea de asistență în procesul de cercetare, elaborare a materialelor științifice.

11. **Dificultățile în realizarea proiectului:** financiare, organizatorice, legate de resursele umane etc. (opțional)

12. **Recomandări, propuneri** (opțional).

Conducătorul de proiect *Cristina* / Cristina GHERASIM

Data: 09.12.2024 L.Ș.

Anexa 1 (obligatoriu)

Lista lucrărilor științifice, științifico-metodice și didactice publicate în anul 2024 în cadrul proiectului

„Procese social-economice și politice în Basarabia sub dominație țaristă (1812-1917)”.

Cifra proiectului **24.80012.0807.10TC**

Articole în materiale ale conferințelor științifice

6.2. în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova)
FRANGOPOL, C. *Legislația țaristă privind administrarea fondului forestier din Basarabia sub dominație rusească (1812-1917)*. În: Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății de mâine = Yesterday's cultural heritage – contribution to the development of tomorrow's sustainable society: Conferință științifică internațională consacrată Zilelor Europene ale Patrimoniului Cultural, Chișinău, 19-20 septembrie 2024 / com. șt.: Liliana Condricova (președinte) [et al.]. Iași – Chișinău – Lviv, 19-20 septembrie 2024. Supliment al revistei științifice „Authentication and Conservation of Cultural Heritage. Research and Technique” (Iași, România), volumul 7, pp. 337-344, ISSN 2558-894X.

Teze ale conferințelor științifice

7.1. în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare)

FRANGOPOL, C. *Politica forestieră a Imperiului Rus în Basarabia: o analiză a perioadei 1812-1917*. În: Congresul Național al Istoricilor Români, Rezumatele comunicărilor, Chișinău - Suceava, ediția a IV-a, 27-31 august 2024, p. 65 (ISBN 978-5-36241-280-7)
https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/211912

7.2. în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova)

FRANGOPOL, C. *The impact of imperial policies on local ecosystems between 1812-1917*. În: *Muzeul Național de Istorie a Moldovei. : Istorie - Arheologie - Muzeologie*, Ed. 34, 24-25 octombrie 2024, Chisinau. Chișinău: Casa Editorial-Poligrafică „Bons Offices”, 2024, Ediția 34, pp. 102-103. ISBN 978-5-36241-331-6. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/213625

Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect în anul 2024

În prima etapă de implementare a proiectului din cadrul concursului „Tineri Cercetători 2024-2025” – *Procese social-economice și politice în Basarabia sub dominație țaristă (1812-1917)*, (24.80012.0807.10TC) cercetarea a fost axată pe studierea istoriografiei problemei (modernă și contemporană (interbelică, postbelică, actuală)) privind procesele social-economice desfășurate în perioada reformelor liberale din anii 60-70 ai secolului al XIX-lea și a problemei privind procesele social-economice și politice în sudul Basarabiei în cadrul Principatului Moldova/României între anii 1856-1876. Activitate materializată prin prezentarea comunicărilor în cadrul manifestărilor științifice și a articolelor pentru publicare cu tematica respectivă.

O altă activitate a fost orientată spre cercetarea documentelor publicate, în special – Colecția Completă de Legi ale Imperiului Rus și a presei timpului (publicațiile din Basarabia, Imperiul Rus, România, Franța, Marea Britanie).

Totodată, stabilindu-se abordarea tagențială/ rezumativă în istoriografie a problemelor sus-numite, s-a realizat procesul de identificare, selectare, fotocopiere și clasificare a documentelor referitoare la reformele liberale din Basarabia. Spre exemplu, Fondul 2 – *Cancelaria guvernatorului Basarabiei (1810-1917)* – și anume, dosarele referitoare la problemele: dispozițiile guvernatorului general al Novorosiei și ale guvernatorului Basarabiei cu privire la aplicarea reformelor liberale din anii 60-70 ai sec. al XIX-lea și situația din sudul Basarabiei între 1856-1878; și, în special la aplicarea reformei agrare în Basarabia – Fondul 8 - *Oficiul gubernial al afacerilor țărănești din Basarabia (1868-1892)*, Agenția Națională a Arhivelor, Direcția Generală a Arhivelor, Republica Moldova. Precum și procesul de identificare, selectare, fotocopiere și clasificare a documentelor referitoare la procesele social-economice și politice desfășurate în sudul Basarabiei în cadrul Principatului Moldova/ România, prin studierea Fondurilor *Casa Regală, Colecția Microfilme Austria, Franța, Marea Britanie, Fondul Parliament, Fondul Instrucțiunii Publice etc.* în cadrul Arhivelor Naționale ale României, București, România (prin realizarea a două deplasări de cercetare la București, România).

Elaborarea conceptului lucrării: *Procesele social-economice și politice în Basarabia sub dominație țaristă: studii și documente*, în urma realizării unei analize generale a materialului identificat și a discuțiilor în cadrul ședințelor membrilor proiectului.

Diseminarea primelor rezultate obținute în cadrul manifestărilor științifice naționale și internaționale a fost realizată prin participarea la 7 conferințe științifice internaționale și naționale cu participare internațională, ceea ce constituie 50 % din cantitatea planificată în cadrul întregului proiect (2024-2025). La fel primele rezultate au fost materializate și în 3 publicații științifice (1 articol și 2 teze ale comunicărilor), deși pentru prima etapă a fost planificat doar documentarea și cercetarea problemei.

In the first stage of the project implementation within the framework of the competition "Young Researchers 2024-2025" – Social, Economic, and Political Processes in Bessarabia under Tsarist Rule (1812-1917) (24.80012.0807.10TC), the research focused on studying the historiography of the topic (modern and contemporary periods, including the interwar, postwar, and current periods) regarding the social and economic processes during the liberal reforms of the 1860s-1870s and the issue of social, economic, and political processes in southern Bessarabia within the Principality of Moldavia/Romania from 1856 to 1876. This activity materialized through presentations at scientific events and articles prepared for publication on the respective topic. Another activity was directed toward the study of published documents, particularly the Complete Collection of Laws of the Russian Empire and contemporary press (publications from Bessarabia, the Russian Empire, Romania, France, and Great Britain). Additionally, given the tangential/summary approach in historiography to the aforementioned issues, the process of identifying, selecting, photocopying, and classifying documents related to the liberal reforms in Bessarabia was carried out. For example: Fund 2 – Chancellery of the Governor of Bessarabia (1810-1917), specifically files concerning issues such as the instructions of the Novorossiia Governor-General and the Governor of Bessarabia regarding the implementation of liberal reforms in the 1860s-1870s, and the situation in southern Bessarabia between 1856-1878; Fund 8 – Gubernial Office for Peasant Affairs in Bessarabia (1868-1892), particularly regarding the implementation of the agrarian reform in Bessarabia, at the National Archives Agency, General Directorate of Archives, Republic of Moldova. Likewise, the process of identifying, selecting, photocopying, and classifying documents related to the social, economic, and political processes in southern Bessarabia within the Principality of Moldavia/Romania was carried out by studying the collections of the Royal House, Austria Microfilm Collection, France, Great Britain, the Parliament Fund, Public Instruction Fund, etc., at the National Archives of Romania, Bucharest, Romania (via two research trips to Bucharest, Romania). The concept of the work Social, Economic, and Political Processes in Bessarabia under Tsarist Rule: Studies and Documents was developed following a general analysis of the identified materials and discussions during project members' meetings. The dissemination of the initial results achieved was carried out during national and international scientific events, with participation in seven international and national scientific conferences with international participation, which constitutes 50% of the total planned for the entire project period (2024-2025). Additionally, the initial results were materialized in three scientific publications (one article and two conference abstracts), although only documentation and research of the issue were planned for the first stage.

Conducătorul de proiect *Y. Gherasim* / Cristina GHERASIM

Data: 09.12.2024

LȘ

Executarea devizului de cheltuieli,
conform anexei nr. 2.3 din contractul de finanțare pentru anul 2024
Cifrul proiectului: 24.80012.0807.10TC

Cheltuieli, mii lei				
Denumirea	Cod		Anul de gestiune	
	Eco (k6)	Aprobat	Modificat +/-	Precizat
Deplasări de serviciu peste hotare	222720	38,4		38,4
Servicii de cercetări științifice contractate	222930	136,6		136,6
Procurarea materialelor de uz gospodăresc și rechizite de birou	336110	2,0		2,0
Total		177,0		177,0

Conducătorul organizației Igor ȘAROV

Contabil șef Liliana COJOCARU

Conducătorul de proiect Cristina GHERASIM

Data: 2024

LS

Componenta echipei conform contractului de finantare 2024

Cifrul proiectului 24.80012.0807.10TC

Echipa proiectului conform contractului de finantare (la semnarea contractului) pentru 2024						
Nr	Nume, prenume (conform contractului de finantare)	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă conform contractului	Data angajării	Data eliberării
1	Cristina Gherasim	1989	Dr.	0,75	15.07.2024	31.12.2024
2	Eugen-Tudor Selifos	1990	Dr.	0,5	15.07.2024	31.12.2024
3	Cătălina Frangopol	1995	-	0,5	15.07.2024	31.12.2024
4	Anastasia Guțu	2001	-	0,5	15.07.2024	31.12.2024

Modificări în componența echipei pe parcursul anului 2024					
Nr	Nume, prenume	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă conform contractului	Data angajării
1.					

Conducătorul organizației Igor ȘAROV

Contabil șef Liliana COJOCARU

Conducătorul de proiect Cristina GHERASIM

Data: 09.12.2024

LȘ

